

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Why was Shmuel HaKatan called "HaKatan" (the lesser)?
2. What linked Shmuel HaKatan with Hillel?
3. When did the Sanhedrin move to Yavneh?
4. What prayer was composed by Shmuel HaKatan?
5. What prophecy did Shmuel HaKatan make on his deathbed?

This and much more will be addressed in the first lecture of this series: "Shmuel HaKatan and the Rise of Christianity".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series II Lecture #1

SHMUEL HAKATAN AND THE RISE OF CHRISTIANITY

I. The Need For Inspirational Role Models

A.

רשות לכל אדם נתונה אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו. ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו. אל יעבור במחשבתך דבר זה שאומרים טפשי אומה"ע ורוב גולמי בני ישראל שהקב"ה גוזר על האדם מתחלת ברייתו להיות צדיק או רשע. אין הדבר כן אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם או חכם או סכל או רחמן או אכזרי או כילי או שוע וכך שאר כל הדעות. ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה. רמב"ם הלכות תשובה ה:א,ב

The prerogative is given to every person that if he wants to turn himself toward the path of righteousness and become a righteousness person he has the power to do so. And if he wants to turn himself towards the path of evil and become an evil person he [also] has the power to do so. It should not pass through your mind that [false] idea that the foolish of the non Jews and most of the immature of the Jewish People espouse that the Holy One blessed be He decrees upon the person at the very beginning of his inception whether to become righteous or evil. That idea is incorrect. Rather, every person has the potential to become a saint (tzaddik) like Moshe or an evil person like Yerovam ... There is no one to force him or to decree upon him or to pull him to one of the two directions. Rather he himself and through his own volition can plant himself whichever way he wants.

Rambam Hilchos Teshuvah 5:1,2

B.

דריש ר' חנינא בר פפא אותו מלאך הממונה על ההריון לילה שמו ונוטל טפה ומעמידה לפני הקב"ה ואומר לפניו רבש"ע טפה זו מה תהא עליה גבור או חלש חכם או טיפש עשיר או עני ואילו רשע או צדיק לא קאמר כדר' חנינא דא"ר חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה. נדה טז:

Rabbi Chanina bar Papa taught that the angel that is appointed over conception is called "Leila". He takes the drop (embryo) and places it before the Holy One blessed be He [and asks,] "What is the future status of this drop (embryo)? Is it going to be strong or weak, wise or stupid, wealthy or poor?" However, the question "Is it going to be righteous or evil?" is not asked. This is in concert with the statement of Rabbi Chanina, "Everything is in G-d's hands except the fear of G-d." (which a man is free to choose) as it is stated in Scripture "And now Israel, what does Hashem your G-d ask of you? Only to fear Him" (Deuteronomy 10:12). **Nida 16b**

C.

חייב אדם לומר בכל יום מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב. תנא דבי אליהו רבה כ"ה

Every person is required to say daily, "When will my actions reach the [heights of the] actions of my forefathers, Abraham (Avrohom), Isaac (Yitzchok) and Jacob (Yaakov)?"

Tana D'Vai Eliyohu 25

D.

דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם. ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם.

מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם כדי ללמוד ממעשיהם כענין שנאמר ובו תדבק. וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה. אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו הדבק בחכמים ותלמידיהם. לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת תלמיד חכם וישא בתו לתלמיד חכם ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים ולעשות פרקמטיא לתלמיד חכם ולהתחבר להן בכל מיני חבור שנאמר ולדבקה בו. וכן צוו חכמים ואמרו והוי מתאבק בעפר רגליהם ושותה בצמא את דבריהם. רמב"ם הלכות דעות ו:א, ב

It is human nature that one's character and actions are subject to the influence of one's friends and acquaintances and that a person eventually [changes and] acts in accordance with the standards of the people of his community. Therefore a person needs to attach himself to righteous people and to constantly sit by the scholars of Torah in order to learn from their actions. Furthermore, one should distance oneself from evil people who walk in darkness so as not to learn from their actions.

There is a positive commandment to cling to scholars of Torah and their disciples in order to learn from their actions as it is stated in Scripture, "And you shall cling unto Him." (Deuteronomy 10:20) Now, is it possible to literally cling to the Divine Presence? Rather, this is what the Sages said regarding the explanation of this Mitzvah, "Cling to the Torah scholars and their disciples." Therefore a person should try to marry the daughter of a Torah scholar and marry off his daughter to a Torah scholar. He should eat and drink with Torah scholars and do business with Torah scholars and to attach himself to them in all manner of attachment as it is stated in Scripture, "And to cling unto Him." (Deuteronomy 11:22) The Sages commanded and said, "You should become dusty by sitting at their (the Torah scholars') feet and you should drink their every word with thirst." **Rambam Hilchos Dayos 6:1, 2**

E.

וכי יתביתו קמיה חזו לפומיה דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך. הוריות יב.

When you sit in the presence [of your teacher] look at his mouth (as he is talking), as it is stated in Scripture, "And your eyes should behold your teacher" (Isaiah 30:20). **Horios 12a**

F.

אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לר' מאיר מאחוריה ואילו חזיתיה מקמיה הוה מחדדנא טפי דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך. עירובין יג:

Rabbi stated, "The reason I am sharper than my colleagues is because I saw the back of Rabbi Meir. Had I seen him from the front, I would have been sharper yet, as it is stated in Scripture, 'And your eyes should behold your teacher' (Isaiah 30:20)." **Eruvin 13b**

G.

רב גידל אמר האומר שמועה בשם אומרה יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שנאמר אך בצלם יתהלך איש. שקלים ז:

Rav Gidal stated, "He who repeats a halachic discourse while giving credit to its author should visualize the author as if he were standing opposite him (as the discourse is being delivered), as it is stated in Scripture, 'Only in a shadow (of one's mentor) shall a man walk.'" (Psalms 39:7) **Shekolim 7b**

II. Hillel and the Reign of Terror

A.

הורדוס עבדא דבית חשמונאי הוה נתן עיניו באותה תינוקת יומא חד שמע ההוא גברא בת קלא דאמר כל עבדא דמריד השתא מצלח קם קטלינהו לכולהו מרותיה ושיירה לההיא ינוקתא כי חזת ההיא ינוקתא דקא בעי למינסבה סליקא לאיגרא ורמא קלא אמרה כל מאן דאתי ואמר מבית חשמונאי קאתינא עבדא הוא ולא אשתיירא מינייהו אלא ההיא ינוקתא וההיא ינוקתא נפלה מאיגרא לארעא טמנה שבע שנין בדובשא איכא דאמרי בא עליה ואיכא דאמרי לא בא עליה דאמרי לה בא עליה הא דטמנה ליתוביה ליצריה ודאמרי לה לא בא עליה האי לטמנא כי היכי דנאמרו בת מלך נסב

אמר מאן דריש מקרב אחיך תשים אליך מלך רבנן קם קטלינהו לכולהו רבנן שבקיה לבבא בן בוטא למשקל עצה מניה אהדר ליה כלילא דיילי נקרינהו לעיניה יומא חד אתא ויתבי קמיה אמר חזי מר האי עבדא בישא מאי קא עביד אמר ליה מאי אעביד ליה א"ל נלטייה מר אמר ליה גם במדעך מלך אל תקלל אמר ליה האי לאו מלך הוא א"ל וליהוי עשיר בעלמא וכתבי ובחדרי משכבך אל תקלל עשיר ולא יהא אלא נשיא וכתבי ונשיא בעמך לא תאור א"ל בעושה מעשה עמך והאי לאו עושה מעשה עמך א"ל מסתפינא מיניה א"ל ליכא איניש דאזיל דלימא ליה דאנה ואת יתיבנא א"ל כתיב כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר א"ל אנא הוא אי הואי ידענא דזהרי רבנן כולי האי לא הוה קטילנא להו השתא מאי תקנתיה דההוא גברא א"ל הוא כבה אורו של עולם דכתיב כי נר מצוה ותורה אור ילך ויעסוק באורו של עולם דכתיב ונהרו אליו כל הגוים איכא דאמרי הכי א"ל הוא סימא עינו של עולם דכתיב

והיה אם מעיני העדה ילך ויתעסק בעינו של עולם דכתיב הנני מחלל את מקדשי גאון עוזכם מחמד עיניכם א"ל מסתפינא ממלכותא א"ל שדר שליחא וליזיל שתא וליעכב שתא ולהדר שתא אדהכי והכי סתריית ליה ובניית ליה עבד הכי שלחו ליה אם לא סתרתה אל תסתור ואם סתרתה אל תבני ואם סתרתה ובנית עבדי בישא בתר דעבדין מתמלכין אם זיינך עלך ספרך כאן לא רכא ולא בר רכא הורדוס עבדא קלניא מתעביד מאי רכא מלכותא דכתיב אנכי היום רך ומשוח מלך ואי בעית אימא מהכא ויקראו לפניו אברך אמרי מי שלא ראה בנין הורדוס לא ראה בנין נאה מימיו במאי בנייה אמר רבה באבני שישא ומרמרא איכא דאמרי באבני כוחלא שישא ומרמרא אפיק שפה ועייל שפה כי היכי דנקביל סידא סבר למשעייה בדהבא אמרו ליה רבנן שבקיה דהכי שפיר טפי דמיחזי כי אידוותא דימא. בבא בתרא ג:ד.

Herod was a slave of the House of the Chashmonaim. He had his eye on a certain girl (from that family). One day that man (Herod) heard a Heavenly voice saying, "Any slave that revolts now will be successful." He arose and killed all his masters but left that girl. When that girl saw that he had designs to marry her, she climbed to the top of a roof and lifted up her voice. She said, "Anyone who comes and claims that they are descended from the House of Chashmonaim is in actuality a slave." The only survivor of the House of Chashmonaim was that girl and that girl fell from the roof to the ground [and was killed]. He (Herod) immersed her body in honey for seven years. Some say that he did have relations with her and others say that he didn't. Those who said that he had relations with her claim that this was the reason he preserved her body in honey. Those who said that he did not have relations with her explain that the reason he preserved her body was in order [to give the appearance that she was still alive] so that people would say that he had [actually] married the King's daughter.

He said, "Who expounds from the verse 'from the midst of your brethren shall you appoint a king' (Deuteronomy 17:15) [that I am unfit to rule]? The Rabbis!" He arose and killed [most] all [of] the Rabbis, but left Baba ben Buta in order to receive counsel from him. He (Herod) put on him (Baba ben Buta) a crown of coarse fur of the hedge hog that went into his eyes and blinded him. One day Herod (in a disguised voice) came and sat next to Baba ben Buta and said, "See, my Master, what this terrible slave (Herod) has done." He (Baba) replied, "What can I do to him?" He (Herod) replied back to him: "Let the Master curse him." He (Baba) said to him, "Even in your thought you should not curse a king" (Koheles 10:20). He (Herod) replied, "He's [not really] a king." He (Baba) answered, "Even if he were just a wealthy person, it is written 'Curse not the rich in your bedchamber' (Koheles 10:20). Even if he were only a prince, it is written, 'A prince among your people you should not curse' (Exodus 22:27)." He (Herod) replied, "[That verse only applies when he is] doing the acts [that are befitting] of your people. But he (Herod) is not acting in that manner." He (Baba) replied, "I am afraid of him." "He (Herod) said to him, "There is no one here to go and tell Herod. Just you and I are sitting here." He (Baba) replied, "It is written, 'For a bird of the air shall carry the voice, and that which has wings shall tell the matter.'" He (Herod) said to him, "I am he and had I known that the Rabbis are so careful, I would not have killed the Rabbis. Now, what is the way

in which that person (Herod) can rectify himself?" He (Baba) told him, "He (Herod) has extinguished the light of world as it is written, 'For the commandment is like a lamp and the Torah is like [pure] light' (Proverbs 6:23). Therefore he should go and become involved in the 'light' of the world as it is written, 'And all the nations shall stream to the Bais HaMikdash (Temple) for enlightenment.' (Isaiah 2:2)." [Herod subsequently rebuilt the Bais HaMikdash (Temple)].

They have said that he who never saw the Bais HaMikdash (Temple) that Herod built never saw a beautiful structure in his life. How did he build it? Rabah said, "With grey-brown marble and white marble." There are those that say that the following was Rabah's statement, "With blue marble, grey-brown marble, and white marble." [Rabah continued,] "One row projected out, and the next row receded so that the plaster would stick to it. They thought to eventually plate it with gold. However, the Rabbis told them to leave it because it looks much more beautiful [without the gold] for it has the appearance of the waves of the sea." **Bava Basra 3b-4a**

B.

הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן בפני הבית מאה שנה. שבת טו.

Hillel, Shimon, Gamliel, and Shimon were the Presidents of the Sanhedrin for the last hundred years of the Bais HaMikdash (Temple). **Shabbos 15a**

C.

הלל ושמאי קבלו מהם הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. אבות א:יב

Hillel and Shamai received the Torah from them (Shmaya and Avtalyon). Hillel said: "You should be from the disciples of Aaron (the brother of Moshe and the first High Priest): Love peace, pursue peace, love humanity and bring them close to the Torah. **Avos 1:12**

III. In the Footsteps of Hillel

A.

אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו שנאמר וזרח השמש ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי. קידושין עב:

A Tzaddik (saint) does not depart from this world until another Tzaddik like himself is created as it is stated in Scripture, "The sun shone and the sun set." (Koheles 1:5) Before the sun of Eli was extinguished the sun of Shmuel shone. **Kidushin 72b**

B.

לא יסור שבט מיהודה אלו ראשי גליות שבבבל שרודין את ישראל בשבט ומחוקק מביין רגליו אלו בני בניו של הלל שמלמדין תורה ברבים. סנהדרין ה.

"The staff shall not depart from Yehudah" (Genesis 50:10) refers to the exilarchs in Bavel who dominate the Jewish People through the use of a staff. "And the lawgiver [shall not cease] from between his feet" (ibid.) refers to the grandchildren of Hillel who teach Torah in public. **Sanhedrin 5a**

C.

ולמה נקרא שמו קטן לפי שהוא מקטין עצמו. ויש אומרים לפי שמעט היה קטן משמואל הרמתי. ר' יעקב בר אידי בשם ר' יהושע ב"ל מעשה שנכנסו זקנים לעלייה בית נדיא ביריחו ויצאת בת קול ואמרה להן יש ביניכם שנים ראוין לרוח הקודש והלל הזקן אחד מהן ונתנו עיניהן בשמואל הקטן. ושוב נכנסו זקנים לעליה ביבנה ויצאה בת קול ואמרה להן יש ביניכם שנים ראוין לרוח הקודש ושמואל הקטן אחד מהן ונתנו עיניהן בר' אליעזר בן הורקנוס והיו שמחין שהסכימה דעתן לדעת המקום. ירושלמי סוטה ט:יג, טז

Why was Shmuel HaKatan (the lesser) called "hakatan"? Because he lessened (humbled) himself. Others say because he was only slightly less than Shmuel of Rama (Samuel the Prophet).

Rabbi Yaacov bar Idi in the name of Rabbi Yehoshua ben Levi said that there was an occurrence when the Elders entered the attic of Bais Nadia in Jericho. There, a voice from Heaven came out and said to them, "There are two amongst you that are fit to receive Divine inspiration (Ruach Hakodesh) and Hillel the Elder is one of them." They looked at Shmuel Hakatan [as the other most likely possibility]. At a later date the Elders entered the attic at Yavneh. There, a Heavenly voice came out and said to them, "There are two amongst you that are fit to receive Divine inspiration and Shmuel Hakatan is one of them." They looked at Rabbi Eliezer ben Hyrkanus [as the other most likely possibility]. They were happy that their opinion [that Shmuel Hakatan was fit to receive Divine inspiration] was actually in concert with Hashem's. **Yerushalmi Sota 9:13, 9:16**

D.

ת"ר אין מעברין את השנה אלא במזומנין לה מעשה ברבן גמליאל שאמר השכימו לי שבעה לעלייה השכים ומצא שמונה אמר מי הוא שעלה שלא ברשות ירד עמד שמואל הקטן ואמר אני הוא שעליתי שלא ברשות ולא לעבר השנה עליתי אלא ללמוד הלכות למעשה הוצרכתי אמר לו שב בני שב ראויות כל השנים כולן להתעבר על ידך אלא אמרו חכמים אין מעברין את השנה אלא במזומנין לה ולא שמואל הקטן הוה אלא איניש אחרינא ומחמת כיסופא הוה דעבר. סנהדרין י:יא.

The Rabbis taught: We can only determine the intercalated year (Ibbur) through those that are invited to participate. There was an incident with Rabban Gamliel who told [his subordinates] to call seven scholars to meet at the attic [that was designated for these

deliberations] early the next morning. When he (Rabban Gamliel) came to the attic the next morning he found eight instead. He (Rabban Gamliel) said, "Whoever came to the attic without permission should please leave." Shmuel Hakatan rose and said, "I am the one that came up without permission. I didn't actually come to participate in the determination but rather because I felt it necessary to learn practical Halacha." He (Rabban Gamliel) said to him, "Stay my son, stay. It would be fit that you would participate in the determinations of every year." However, the Sages have declared that only those that were officially asked may actually participate." It really was not Shmuel Hakatan who was not asked to participate but rather someone else. But, in order to prevent [his colleague's] embarrassment he took the blame. **Sanhedrin 10b,11a**

IV. Birchas Haminim

A.

מ' שנה עד לא חרב הבית גלתה סנהדרין וישבה לה בחנות למאי הלכתא א"ר יצחק בר אבדימי לומר שלא דנו דיני נפשות מ"ט כיון דחזו דנפישו להו רוצחין ולא יכלי למידן אמרו מוטב נגלי ממוקום למקום כי היכי דלא ליחייבו דכתיב ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא מלמד שהמקום גורם. עבודה זרה ח:

Forty years before the destruction of the Bais HaMikdash (Temple) the Sanhedrin was exiled [from the room of hewn stone in the Bais HaMikdash (Temple)] and resided in the area [on the Temple Mount called] "Chanus". What was the practical ramification of that move? Rabbi Yitzchak bar Avdimi said: "In other words they stopped judging capital crimes (which can only be judged even by minor courts when the High Court resides in its proper place by the Temple)." What was the reason [they stopped]? Since they saw that there was an increase of murderers and they weren't able to prosecute them effectively, they said that it would be better that they exile themselves from place to place [and no longer then have the power to prosecute and judge capital crimes] so that they would not bear the responsibility of being derelict of duty. **Avodah Zarah 8b**

B.

גלתה סנהדרין מגמרא מלשכת הגזית לחנות ומחנות לירושלים ומירושלים ליבנה. ר"ה לא.

The Sanhedrin was exiled, according to tradition, from the room of hewn stone (in the Temple) to "Chanus", and from "Chanus" to Jerusalem [proper] and from Jerusalem to Yavneh . . . **Rosh Hashanah 31a**

C.

שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה אמר רבי יוחנן ואמרי לה במתניתא תנא מאה ועשרים זקנים ובהם כמה נביאים תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר. מגילה יז:

Shimon Hapakuli arranged the proper order of the eighteen brochos (benedictions) in the presence of Rabban Gamliel in Yavneh. Rabbi Yochanon said (and others claim that the source is a Braisa), "There were one hundred and twenty Sages among them many prophets who [originally] instituted the eighteen brochos in their proper order." **Megilla 17b**

D.

ת"ר שמעון הפקולי הסדיר י"ח ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה אמר להם ר"ג לחכמים כלום יש אדם שיודע לתקן ברכת הצדוקים עמד שמואל הקטן ותקנה. ברכות כח:

The Rabbis taught that Shimon Hapakuli arranged the eighteen brochos in the presence of Rabban Gamliel in Yavneh. Rabban Gamliel said to the Sages, "Is there anyone who knows how to institute a[n additional] brocho regarding the [elimination of the] Sadducees (or Minim)?" Shmuel Hakatan arose and instituted it. **Berachos 28b**

E.

בימי ר"ג רבו האפיקורוסין בישראל והיו מצירים לישראל ומסיתין אותן לשוב מאחרי השם. וכיון שראה שזה גדולה מכל צרכי בני אדם עמד הוא ובית דינו והתקין ברכה אחת שתהיה בה שאלה מלפני השם לאבד האפיקורוסין וקבע אותה בתפלה כדי שתהיה ערוכה בפי הכל. נמצאו כל הברכות שבתפלה תשע עשרה ברכות. רמב"ם הלכות תפילה ב:א

In the days of Rabban Gamliel, the heretics amongst the Jews increased and were persecuting the Jews and enticing them to forsake Hashem. Since he (Rabban Gamliel) saw that this was the most important problem to deal with, he and his court arose and instituted a single benediction that contains a plea towards Hashem to eliminate heretics and he set it in the [regular] prayer so that it may be fluent in the mouths of all. It comes out that there are [now] nineteen brochos in the [regular] prayer [instead of the original eighteen]. **Rambam Hilchos Tephila 2:1**

F.

שמואל הקטן אומר בנפול אויביך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך פן יראה ה' ורע בעיניו והשיב מעליו אפו. אבות ד:יט

Shmuel Hakatan says, "When your enemy falls be not happy, and when he stumbles, let your heart not be joyous lest Hashem see and it displease Him, and He will turn His wrath from him [to you]." (Proverbs 24:17-18) **Avos 4:19**

V. מי היו המינים?

A.

לפי סידור עבודת ישראל התיבה "מין" הוא משרש "מאן" כמו "המאנים" (ירמיה י"ג:י)

B.

לפי סידור היעב"ץ היה כופר קדמון ששמו "מינאי"

C.

ברכת המינים בטר ישו הנוצרי בן פנדירא הוא שאיתקן בנפישו להו מיני. בה"ג

D.

ביבנה תקנוהו [ברכת המינים] בטר בן פנדירא. מחזור ויטרי

E.

וברכת המינין ביבנה תקנוהו משום דאושא טעותא דהני מיני דמאצטלב חייבא עד דחרב הבית שיבנה במהרה בימנו קל"ה שנה. אשכול הלכות תפלה וק"ש

F.

ספר תורה שכתבו מין ישרף. גיטין מה:
מין: האדוק בעבודת כוכבים כגון כומר.
ישרף: שודאי לשם עובד כוכבים כתבו. רש"י שם

VI. The Death of Shmuel Hakatan

A.

פעם אחת היו מסובין בעליית בית גוריה ביריחו ונתנה עליהם בת קול מן השמים יש כאן אחד שראוי שתשרה עליו שכינה אלא שאין דורו זכאי לכך נתנו חכמים את עיניהם בהלל הזקן וכשמת אמרו עליו הי חסיד הי עניו תלמידו של עזרא שוב פעם אחת היו מסובין בעליה ביבנה ונתנה עליהם בת קול מן השמים יש כאן אחד שראוי שתשרה עליו שכינה אלא שאין דורו זכאי לכך נתנו חכמים את עינים בשמואל הקטן וכשמת אמרו עליו הי עניו תלמידו של הלל אף הוא אמר בשעת מיתתו שמעון וישמעאל לחרבא וחברוהי לקטלא ושאר עמא לביזא ועקן סגיאן עתידן למיתי על עלמא. סנהדרין יא.

Once while they were reclining in the attic of the House of Guria, a Heavenly voice was given unto them, "There is one here who is worthy of the Divine Presence resting upon him but his generation does not merit this [revelation]." The Sages put their eyes towards Hillel the Elder. When he died they [eulogized him and] said, "That 'chasis' (pious lover of Hashem), that 'anav' (humble one), the disciple of Ezra." At a later date the Sages were reclining in the attic at Yavneh when a Heavenly voice was given unto them and said, "There is one here who is worthy of the Divine Presence resting upon him but his generation does not merit this [revelation]." The Sages put their eyes towards Shmuel Hakatan. When he died they [eulogized him and] said, "That 'chasis' (pious lover of Hashem), that 'anav' (humble one), the disciple of Hillel." He also said at the time of his death, "Shimon and Yishmael are destined for the sword and my colleagues for death and the rest of the people to be plundered. And many misfortunes are destined to befall the world." **Sanhedrin 11a**

B.

ותולין מפתחו ופנקסו של מת בארוננו של מת מפני עגמת נפש וכשמת שמואל הקטן תלו מפתחו ופנקסו בארוננו מפני שלא היה לו בן והיה ר"ג הזקן ור"א מספידין עליו ואומרים על זה נאה לבכות על זה נאה להתאבל מלכים מתים ומניחים כתריהם לבניהם עשירים מתים ומניחים עושר לבניהם שמואל הקטן נטל כל החמודות שבעולם והלך לו וכך אמר בשעת מיתתו שמעון וישמעאל לחרבא ושאר כל עמא לביזא עקן סגיאין יהוון אחריהם ובלשון ארמית אמרן. מסכת שמחות פרק ח

[In former times it was the custom (See Bach Tur Yoreh Dayah 350) that] They hung the key and ledger on the casket of the departed to arouse grief. When Shmuel Hakatan died they hung his key and ledger on his casket because he had no son. Rabban Gamliel the Elder and Rabbi Eliezer eulogized him and said, "Over such a person it is befitting to cry. Over such a person it is befitting to mourn. Kings die and leave their crowns to their children. The rich people die and leave their wealth to their children. Shmuel Hakatan took all the treasures of the world [for himself alone] and left." He (Shmuel Hakatan) said the following at the time of his death: "Shimon and Yishmael are destined to the sword and the rest of the people to be plundered. Great misfortunes will follow them." He said all of this in Aramaic [so that the majority of the assembled wouldn't understand].

Maseches Smochos Chapter 8

C.

חסידות גדולה מכולן שנאמר אז דברת בחזון לחסידיך ופליגא דרבי יהושע בן לוי דא"ר יהושע בן לוי ענוה גדולה מכולן שנאמר רוח ה' אלקים עלי יען משח ה' אותי לבשר ענוים חסידים לא נאמר אלא ענוים הא למדת שענוה גדולה מכולן. עבודה זרה כ:

"Chasidus" (piety through love of G-d) is greater than all other traits as stated in Scripture, "Then you spoke through a vision unto your 'chasidim'." (Psalms 89:20) This [statement] disagrees with Rabbi Yehoshua ben Levi who said that "anava" (humility) is the highest virtue as it is stated in Scripture, "The spirit of Hashem G-d is upon me; because Hashem has anointed me to preach good tidings unto the meek." (Isaiah 61:1) "Chasidim" is not stated in that verse but rather "anavim" (meek). We can derive from this (according to Rabb Yehoshua ben Levi) that "anava" is greater than all other traits.

Avoda Zara 20b